

Halottakkal kapcsolatos teendők

dr. Sirák András családorvos, Velence
Semmelweis Egyetem Családorvosi Tanszék
Tanszékvezető: dr. Kalabay László
egyetemi tanár
Szaktanácsadó : dr. Dósa Ágnes egy. docens

Sirák: Halottvizsgálat

1

A halál

- A halál ténye - abszolút nem mindegy !
- A legnagyobb orvosi tévedés
élőt halottnak, halottat élőnek nézni
- A holtak nem beszélnek ...
(bölcs népi megfigyelés)
- De nagyon sok kérdésre választ adnak
ha ügyesen kérdezzük őket
(bölcs orvosi megfigyelés)

Sirák: Halottvizsgálat

2

Halál megállapítás, halottvizsgálat

- Halál megállapítás
- Orvos vagy mentőtiszt feladata
- Tárgya a halál tényének megállapítása
- Halottvizsgálat
- Csak orvos végezheti: területen az
illetékes háziorvos/ügyeletes háziorvos
- Tárgya a halál okának és körülményeinek
vizsgálata

Sirák: Halottvizsgálat

3

Halottvizsgálat

Ki az elhunyt ? Mikor ?

Életjelenségek – halál jelenségek

Hogyan ? Természetes – rendkívüli halál

Hol? Ágyban, párnák közt. Lakásban,

Munkahelyen – nyaralóban

Egyéb közterületen - Rendőrség (feladata a
helyszín biztosítása is)

Egyedülálló halála, (lakás lezárása is a
Rendőrség feladata)

Külföldi halála – Külügyminisztérium ügyelet
+36-1-458-1000, követségek

Sirák: Halottvizsgálat

4

Természetes halál

Oka: betegség

- Várható – tumoros beteg
- Váratlan –
pl. prostata tu+kismencedei thr+PE
- Hirtelen halál – Mors subita
pl. Akut coronaria szindróma

Sirák: Halottvizsgálat

5

Rendkívüli halál

- Erőszakos halál → Öngyilkosság,
közlekedési, ipari, háztartási, vízi balesetek
emberölés stb.
- Halál tisztázatlan körülmények között
- Ismeretlen halott
- Fogvatartott halála
- Bölcshalál SIDS

Sirák: Halottvizsgálat

6

Rendkívüli halál

- Rendőri intézkedés mindig szükséges
- A rendkívüli halál minden formájában
- Rendőrség értesítése a helyszínen lévő háziorvos feladata
- Rendőrség kirendelheti a háziorvost a szemlebizottság orvos résztvevőjéül
- Kulcskérdés: önkezdő – idegen kezű

Sirák: Halottvizsgálat

7

A halott vizsgálata

Légzés – szív működés – eszmélet
 EKG: kialvó elektromos tevékenység, pacemaker
 Lehűlés - fagyás - csak EKG-val !!!
 Bőr: hullafoltok – színe, kiterjedése (CO intox)
 Ha nincs hullafolt: elvérzés
 Sérülések in vivo vagy post mortem
 (csak meztelen holttesten)
 Figyeld a nyakat és a fejet!!
 Szem (deformálható bulbus, a szemnyomás megszűnik)
 Hullamerevség – Nysten szabály
 Kihűlés, bomlás, talált csontok

Sirák: Halottvizsgálat

8

A halott vizsgálata

Környezet: búcsúlevél, búcsú SMS
 gyógyszer-maradék, zárójelentés
 Ki találta meg, mikor, miért ?
 Mikor látták utoljára
 Hol találták meg
 Helyzete ?

Sirák: Halottvizsgálat

9

A halál oka – boncolás

Biztosan megállapítható: zárójelentések, gyógyszerek, saját, ismert beteg
 Nem állapítható meg biztosan, de természetes a halál: kórboncolás a területi kórházban
 Kórboncolásra beutaló kell (naplósám, praxiskód, TAJ szám)
 Halottszállítás OEP térítéssel, igazolás
 Hatósági boncolás: hozzájárulás nem szükséges, nem hagyható el
 Igazságügyi boncolás: bűncselekmény

Sirák: Halottvizsgálat

10

Nem engedhető el a kórbonctani vizsgálat

- Szerv transzplantáció donora vagy recipiense esetén
- Akikbe nagy értékű eszközöket ültettek be (pl. ICD).
- Perinatális halál esetén
- Az elhunyt foglalkozási eredetű megbetegedésben szenvedett
- Az esetnek tudományos vagy oktatási jelentősége van

Sirák: Halottvizsgálat

11

Intézkedések a halott körül

Temethető, hamvasztható
 Hamvasztás engedélyeztetése (ÁNTSZ)
 Kórboncolás elengedése tisztiorvosi hatáskör
 Halottszállítás
 Adminisztráció: Halottvizsgálati Bizonyítvány, Lábcedula
 Hozzá tartozók
 Akut gyászreakció: özvegy, gyermek, szülő, szomszéd
 Környezetből kit kell kiemelni ?

Sirák: Halottvizsgálat

12

Halott- vizsgálati bizonyítvány

Sirák

Halottvizsgálati bizonyítvány

- Két, külön részből áll
- Felső fele a halál tényének igazolása
- Alsó fele a halál okának igazolása
- Kitöltheti ugyanaz az orvos is (ha nincs boncolás)
- Ha kórboncolás következik, csak a felső felét kell kitölteni

Sirák: Halottvizsgálat

14

Halottvizsgálati bizonyítvány

- Rendkívüli halált mindig követi hatósági boncolás, csak a felső felét töltjük ki
- A halál okának megjelölésénél két betegséget kötelező megjelölni:
 - A halál közvetlen oka (pl. agyvérzés)
 - Alapbetegség (pl. magasvérnyomás betegség)
 Ezek egymással lehetőleg oki összefüggésben legyenek

Sirák: Halottvizsgálat

15

Halottvizsgálati bizonyítvány

- Helytelen gyakorlat
- Ha az ügyeletes orvos kitölti a Halottvizsgálati Bizonyítvány felső felét
- Majd a halál okának kitöltésére a háziorvoshoz küldi
- Kapcsolat felvétel a háziorvossal

Sirák: Halottvizsgálat

16

Háziorvosi ügyelet

- Az ügyeletes háziorvos teljes joggal és kötelességgel felruházott személy
- Kötelessége a területen meghalt betegek halálának megállapítása és a halottszemle elvégzése
- Intézkedési kötelezettsége is egyenlő a háziorvoséval
- Rendkívüli halál esetén is feladata a halottvizsgálat

Sirák: Halottvizsgálat

17

Nehézségek ügyelet során

- Nem ismeri az elhunytat
- Nem ismeri a körülményeket
- Nem fér hozzá a háziorvosnál lévő dokumentációhoz
- A legfontosabb döntés: természetes vagy rendkívüli halál
- Ha természetes, kell-e boncolni
- Kapcsolat felvétele a kezelőorvossal

Sirák: Halottvizsgálat

18

Hogyan viselje a családorvos a halált

Nem jó, ha összeroppan tőle (előfordul néha)

Nem jó, ha fásultan, unott képpel írja a papírokat

Nem jó, ha túl bizalmaskodó

Nem jó, ha túl távoli tőle az esemény

Jó - EMPÁTIA és REALITÁS

Sirák: Halottvizsgálat

19

Néhány jó tanács

- Halottvizsgálat során nem lehet kapkodni, sietni, időigényes munka
- Mindig szóljunk pár jó szót a megrémült családhoz:
 - Látszik, hogy szépen ápolták
 - Nem szenvedett sokat
 - Semmiképp nem maradt volna életben
- Én így csinálom: megállapítom a halált, megnézem a papírokat, beszélgetek a családdal, majd 10-15 perc múlva újra megvizsgálom a halottat

Sirák: Halottvizsgálat

20

Néhány jó tanács

- Ne bizalmaskodjunk, soha ne nyúljunk szekrénybe táskába, ruha zsebébe stb.
- Mikor megállapítjuk a halált, nézzük meg az órákat
- Mondjuk el részletesen az intézendő feladatokat

Sirák: Halottvizsgálat

21

Jogi háttér

351/2013 (X.4.) Korm. Rendelet

Új fogalom:

a halottvizsgálati szaktanácsadó

Minden orvosi szakképesítésre ráépíthető

Sirák: Halottvizsgálat

22

Internetes segítségék

www.njt.hu

www.webdoki.hu

www.mhk.hu (jobbra a legalsó fül, ingyenes jogszabálykereső)

Sirák: Halottvizsgálat

23

Telefonos segítségék

Szabó János : + 36 30 91 51 200

Sirák András: +36 30 9 461 394

Sirák: Halottvizsgálat

24

**Köszönöm
megtisztelő
figyelmüket**

Dr. Sirák András
angelika@t-online.hu

Sirák: Halottvizsgálat

25